

Kriterium for inntak av nye museum i MiST

Innleiing/ Bakgrunn for saken

I eigarmøte 3. februar 2020 kom det opp behov for å klargjere kriteria for inntak av nye museum i MiST.

Styret har på bakgrunn av dette behandlet saken, B. sak 22/20.

Bakgrunn

Da MiST AS vart oppretta i 2009 var det på bakgrunn av museumsreforma, forankra i St.mld 22 1999/2000 «Kjelder til kunnskap og oppleving». Målet med reforma var å redusere talet på sjølvstendige museum. I St.mld 48 2002/2003 vart det spesifisert at det skulle resultere i «eit mindre tal konsoliderte museum eller museumsnettverk, dvs einingar med ei så sterk fagleg og økonomisk plattform at dei på ein meningsfylt måte kan inngå i eit samla nasjonalt nettverk» (s 178).

Reforma har omfatta museum med statleg tilskott frå Kulturdepartementet, dvs ikkje universitetsmuseum, etatsmuseum eller tilsvarende. Det var også berre desse musea som fekk krav om å gå inn i konsolidering. Reforma bygde også på at større einingar skulle kunne ivareta alle dei fire F-ane (forskning, forvaltning, formidling, fornying)

Formelle kriterium:

I stiftingsdokumentet til MiST går det fram av vedtektene §5 at større strukturelle endringar skal handsamast i generalforsamling. Inntak av nye museumseiningar må falle inn under denne forståinga.

MiST er eit aksjeselskap med ideelt formål, og det blir ikkje utbetalt utbytte. Det følgjer av aksjelova at alle aksjonærar i slike høve skal ha tilgang til lik informasjon og til å delta i generalforsamlinga. Musea som er tekne inn, har aksjeeigarskap gjennom både stifting og eigarkommune. Alle aksjar gir lik rett i føretaket, og all overføring av aksjar skal godkjennast i styret (§ 4 i vedtektene).

Eigedsretten til samlingar og bygningar ligg til stiftingane, men MiST har alt museumsfagleg ansvar, under dette bevaringsansvaret. I vedtektenes § 3, tredje ledd, forpliktar MiST AS skal følgje ICOMs museumsetiske regelverk. <http://norskicom.no/det-etiske-regleverk/>. Dette skal definere ein minstestandard. Enkelte av krava vil gjere seg særskilt gjeldande ved vurdering av inntak av museum eller samlingar.

- Det går fram at styret har ansvar for at musea har «hensiktsmessige lokaler», og sjå til at samlingane er opne for allment tilgjenge innanfor eit rimeleg tidspunkt og til faste opningstider.
- Det er styrets ansvar at det er tilstrekkeleg med økonomiske midlar til å gjennomføre og utvikle oppgåvene til museet.
- Samlingane skal følgje ein samlingsplan. Ved inntak utanfor vedteke samlingsplan skal styret vurdere tilgjengelege faglege råd og synspunkt til dei partane det gjeld.

Kriterium for inntak:

Alle musea som er del av MiST har kome inn med statstilskott og som ein del av det nasjonale museumsnettverket. Den normale fordelinga mellom stat og region er at staten har dekt 60% og regionen (fylke og kommune) 40%. For MiST er statens del 75%, med bakgrunn i at både Stiftinga Ringve musikkmuseum (under dette Rockheim) og Stiftinga Nordenfjeldske kunstindustrimuseum var nasjonale museum med 100% statleg tilskott ved inntak. For nye museum må ein leggje til grunn at musea blir likehandsama med andre museum, og at fordelinga blir 60%/40%.

Det er framleis stor ulikheit i økonomien mellom musea. Arbeidet med å styrke konsolideringa gjennom meir felles forvaltning er sett i gang. Dersom ein legg til grunn at ein ikkje skal svekkje økonomien i selskapet og dei eksisterande einingane, må alle inntak av nye museum byggje på ei tilstrekkeleg finansiering, der statens bidrag normalt utgjør 60% (eigarkommune eller fylke kan likevel gå inn med meir enn pliktdelen). Det økonomiske behovet blir sikra gjennom ein due diligence.

Økonomien må sikre at det er tilstrekkeleg ressursar til å dekkje både krava til faste opningstider og forsvarleg forvaltning av hus og gjenstandar.

Dersom museet som søker opptak har samlingar som fell utanfor det MiST i utgangspunktet har kompetanse på, skal dei økonomiske tilskotta også dekkje kostnaden ved å tilsette slik kompetanse.

Inntaket må vere basert på museumsfaglege kriterium. Det vil seie at MiST har rett og plikt til å gjere ei fagleg vurdering om samlingane har bevaringsverdi som museumsgjenstandar før inntak. MiST kan ikkje ta inn samlingar med klausular som strir mot dei museumsetiske standardane. Museum som allereie har statleg tilskott, enten aleine eller i eit anna konsolidert museum, er i utgangspunktet vurdert som fagleg tilfredsstillande. Da vil MiST uansett ha rett og plikt til å gjere laupande vurderingar. (Som døme på fagleg vurdering, sjå vedlagte rapport for Rindal skimuseum, som var del av konsolidert museum frå før).

I fleire høve har det vore ønske om at MiST skal opprette nye museum basert på eksisterande samlingar. I slike tilfelle bør eininga leggjast inn under eit eksisterande museum, dersom det elles svarar til krava over.

Styret vedtok 03.09.2020 å legge fram følgende innstilling til generalforsamlingen:

Generalforsamlingen vedtar 3 formelle kriterier for inntak av nye museer i MiST. Alle 3 kriterier må være oppfylt for at et inntak skal kunne gjennomføres. Dersom det i utgangspunktet dreier seg om større, selvstendige samlinger, skal disse som hovedregel legges inn under et eksisterende museum. Følgende kriterier vedtas:

- 1) Alle inntak skal være basert på forsvarlig økonomisk kompensasjon. Av hensyn til de eksisterende museer bør staten ha en vesentlig rolle i finansieringen ved inntak av museer.

MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

- 2) Alle inntak skal være bygd på faglige vurderinger, der samlingene må ha bevaringsmessig verdi.
- 3) ICOMs etiske retningslinjer skal være førende for alle inntak og alle inntak skal være basert på at museenes kjerneoppgaver, Forvaltning, Formidling, Forsking og Fornyning, blir ivaretatt.

Trondheim 17.03.2021
Ellen Tveit Klingenberg
Styreleder